KUTSESTANDARD

Puidupingioperaator, tase 3

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid.
Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Puidupingioperaator, tase 3	3

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Puidupingioperaator on oskustöötaja, kes töötab mööblitööstuse või puidutöötlemise ettevõtetes. Tema töö eesmärgiks on puidust või puidupõhistest materjalidest toorikute töötlemine, mida ta teeb sõltuvalt tasemest kas erinevatel üheoperatsioonilistel puidutöötlemise tööpinkidel või mitmeoperatsioonilistel puidutöötlemisseadmetel või CNC puidutöötlemiskeskustel. Ta tunneb oma töös kasutatavate puidutöötlemise tööpinkide ja seadmete ehitust ja tööpõhimõtteid, kasutatavate puit- ja puidupõhiste materjalide omadusi ning toodete kvaliteedile kehtestatud nõudeid. Puidupingioperaatori kutsealal on välja töötatud kutsestandardid kahel EKR tasemel: • Puidupingioperaator, tase 3 • Puidupingioperaator, tase 4 Selles kutsestandardis kirjeldatakse puidupingioperaator, tase 3 kutsealast kompetentsust. Puidupingioperaator, tase 3 valmistab puidust ja puidupõhistest materjalidest toorikutest detaile üheoperatsioonilistel tööpinkidel. Ta juhindub oma töös etteantud tööülesandest ja tehnilisest dokumentatsioonist ning vastutab oma töö kvaliteetse tulemuse eest. Keerulisemate tehnoloogiliste operatsioonide puhul võib vajada juhendamist.
A.2 Tööosad
A.2.1 Puidu ja puidupõhiste materjalide mehaaniline ja lõiketöötlemine tööpinkidel 1. Tehnilise dokumentatsiooniga tutvumine 2. Nõuetekohase töökoha korraldamine 3. Ohutusnõuete järgimine 4. Toorikute ja abimaterjalide ettevalmistamine ja kontrollimine 5. Tööpingi korrasoleku kontrollimine 6. Tööpingi seadistamine tööks 7. Puidust või puidupõhisest materjalist detaili valmistamine 8. Kvaliteedi kontrollimine 9. Detailide ladustamine
A.3 Töö keskkond ja eripära
Puidupingioperaatori tööaeg võib sõltuvalt tööandjast olla vahetustega, töögraafiku alusel. Töötempo võib periooditi olla kiire ja pingeline. Töökeskkond asub siseruumides ja on mürarikas ning puidutolmune. Töökeskkonnaohutuse nõuete eiramine võib põhjustada tööõnnetuse või võimaliku püsiva tervisekahjustuse või kutsehaigestumise.
A.4 Töövahendid
Üheoperatsioonilised tööpingid, mõõtevahendid (nihik, mõõdulint, kaliiber jne)

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Kutse eeldab head koordinatsiooni, füüsilist vastupidavust, tehnilist taiplikkust, täpsust ja vastutustunnet.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
Selle taseme puidupingioperaatoril on kas erialane kutseharidus või ta on oma erialased oskused omandanud praktilise töökogemuse ja/või täienduskoolituste käigus.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
puidupingioperaator, puidupingitööline

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Puidupingioperaator, tase 3 kutse saamiseks on vaja tõendada kompetentsid B.2.1 - B.2.2.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Puidu ja puidupõhiste materjalide mehaaniline ja lõiketöötlemine puidutöötlemise tööpinkidel	EKR tase 3
Tegevusnäitajad: 1. Tutvub tööülesande täitmiseks vajaliku tehnilise dokumentatsiooniga ning veendub, et see on selge ja arusaadav. Vajadusel täpsustab tööülesande sisu. 2. Korraldab etteantud tööülesandest lähtuvalt oma vahetu töökoha, pidades silmas töödeldavate toorikute mõõtusid, kogust ja kvaliteeti ning optimaalset materjalikasutust, samuti töötlemiskeerukust ja tööpingi võimalusi. 3. Kontrollib, et töökoha vahetu lähedus on korras ja ohutu. Töötervishoiu- ja ohutusnõudeid silmas pidades veendub, et tööks vajalikud isikukaitsevahendid (prillid, kindad, turvajalanõud jm) on olemas ja korras. 4. Organiseerib töökohta tehnilisele dokumentatsioonile vastavad toorikud ning detailide ladustamiseks vajaliku transportvahendi (kaubaalus, käru jm). Kontrollib üle töötlemiseks vajalike abimaterjalide (liim, servakant, spoon jm) olemasolu ning nende vastavuse tehnilise dokumentatsiooni nõuetele. Kontrollib üle šabloonide ja rakiste korrasoleku. 5. Vaatab üle ja veendub tööpingi tööorgani, mõõte- ja kaitseseadmete ning jäätmeärastuse süsteemi korrasolekus. Kontrollib üle tehnoloogiaprotsessis vajalike parameetritega suruõhu, tööorgani töötemperatuuri jm nõuetele vastavuse, tööpingis paiknevate lõikeriistade, lihv- ja abimaterjalide vastavuse tehnilisele dokumentatsioonile ning nende korrasoleku. 6. Seadistab etteantud tööülesandest ja tehnilisest dokumentatsioonist lähtudes, šabloone, rakiseid ja mõõteseadmeid kasutades tööpingi. Mehaanilisel töötlemisel seadistab tehnoloogiale vastavad parameetrid (temperatuur, surve jm). Lõiketöötlemisel valib ja paigaldab sobiva lõikeriista ja lihvmaterjali ning seadistab pingi proovitoorikuid kasutades. 7. Valmistab tööpingil mehaanilise (koostab spoonisärki, pressib, servapealistab jms.) või lõiketöötlemise teel (saeb, hööveldab, puurib, freesib, treib, lihvib) toorikuid, rakendades ergonoomilisi ja ohutuid töövõtteid. 8. Hindab pisteliselt töö käigus detaili vastavust tehnilises dokumentatsioonis antud mõõtudele ja kvaliteedinõuetele, kontrollides visuaalselt või kasutades selleks mõõtevahendeid, kaliibreid, etalondetaile jms. 9. Ladustab detailid neid vigastamata, ohutult ja järgneva tehnoloogias ettenähtud operatsiooni tarvis käepäraselt. Vajadusel puhastab detailid täiendavalt enne ladustamist.	
Teadmised: 1) tööpinkide konstruktsioonid ja nende tehnoloogiaalased võimalused; 2) lõikeriistad ja lihvmaterjalid; 3) mõõtmise ja kontrollimise vahendid ning nende kasutamise põhimõtted; 4) puidu ja puidupõhiste materjalide lõiketöötlemise põhimõtted;	

5) puidu ja puidupõhiste materjalide mehaanilise töötlemise põhimõtted; 6) puidu- ja puidupõhistest materjalidest toodete tehnilise joonestamise alused; 7) puidu ja puidupõhiste materjalide mehaanilised ja füüsikalised omadused ning puidu rikked; 8) töötervishoiu- ja tööohutusnõuded; 9) detailide töötlemiseks vajalikud abimaterjalid ning nende mehaanilised ja füüsikalised omadused; 10) ladustamise põhimõtted.

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.2 Puidupingioperaator, tase 3 kutset läbiv kompetents	**EKR tase 3**
Tegevusnäitajad: 1. Arvutikasutamise oskused: arvuti- ja internetikasutamise põhitõed, internetiturvalisuse põhimõtted (vt lisa 1). 2. Kasutab oma tööeesmärkide saavutamiseks kõiki omandatud valdkonnaspetsiifilisi teadmisi ja oskusi ning valmistab kvaliteetseid tooteid, mis vastavad etteantud tehnilisele dokumentatsioonile. 3. Peab kinni tähtaegadest ja tehnoloogiast tulenevast marsruudist. 4. On täpne, kasutab oma aega efektiivselt, töötab süsteemselt ja organiseeritult ning järgib etteantud juhiseid, protseduure ja ohutusnõudeid. 5. Kasutab võimalusi enesearendamiseks ning oma oskuste täiendamiseks. 6. Tööd tehes analüüsib ta enda tegevusi ja töös ette tulnud probleeme. Vajadusel korrigeerib oma tegevusi või teeb ettepanekuid töö parendamiseks. On võimeline suhtuma mõistvalt kriitikasse, suudab sellest järeldusi teha ja õppida. 7. Saab aru tootmisprotsessist tervikuna, mõistab enda rolli ja vastutust selles.	
Hindamismeetod(id): Seda kompetentsi võib hinnata teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.	

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	16-17122017-1.1/3k
2. Kutsestandardi koostajad	Robert Pajussaar, Kalla Mööbel OÜ Margus Proos, Kose Vesi OÜ Rene Serg, Haapsalu Uksetehas AS Zigmontas Strepaitis, EVO PRO OÜ Tenno Teder, Standard AS Aulika Riisenberg, SA Innove
3. Kutsestandardi kinnitaja	Metsanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	9
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	17.12.2017
6. Kutsestandard kehtib kuni	16.11.2022
7. Kutsestandardi versiooni number	3
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	7523 Puidutöötluspinkide seadistajad ja operaatorid
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	3
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Machine operator, level 3
Vene keeles	Оператор деревообрабатывающего станка
C.3 Lisad	
Lisa 1 Arvuti kasutamise oskused	

Lisa 2 Kutsestandardis kasutatud mõisted